

Vergaderjaar 2012–2013

28 286

Dierenwelzijn

Nr. 614

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 22 januari 2013

In deze brief informeer ik u over de stand van zaken betreffende de implementatie van Europese regels voor de groepshuisvesting voor drachtige zeugen en het doden van dieren. Dit is een vervolg op de brief inzake groepshuisvesting zeugen van 27 juni 2012 (Kamerstuk 28 286, nr. 571) en de brief over de uitfasering van de waterbadmethode van 17 september 2012 (Kamerstuk 28 286, nr. 589). Tevens informeer ik u over het door de Europese Commissie seponeren van de ingebrekestelling inzake het legbatterijverbod.

Groepshuisvesting drachtige zeugen

Sinds 1 januari 2013 moeten alle drachtige zeugen in de Europese Unie in groepen worden gehuisvest. Afgelopen najaar is de Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit (NVWA) gestart met haar handhavingstraject. Onderdeel van dit traject betrof het inwinnen van informatie over de mate waarin zeugenhouders tijdig omgeschakeld zijn. Daartoe is met behulp van een Eigen Verklaring aan de zeugenhouders verzocht te verklaren of men wel of niet per 1 januari 2013 zal voldoen aan de Europese groepshuisvestingseis. 93% van de zeugenhouders heeft daarin aangegeven per 1 januari 2013 te voldoen, 5% heeft aangegeven te stoppen en 2% heeft aangegeven problemen te hebben met de omschakeling.

Handhavingsaanpak

Op basis van deze informatie heeft de NVWA haar op overtredingsrisico gebaseerde inspecties ingericht. Deze aanpak heeft tot doel zo effectief en efficiënt mogelijk te handhaven en de periode waarin zich nog overtredingen voordoen, zo kort mogelijk te laten zijn.

Sinds oktober 2012 hebben 224 bedrijven een zogenaamde pre-inspectie gehad. Circa 65 bedrijven voldeden niet aan de groepshuisvestingseisen, waarbij het voornamelijk ging om het niet voldoen aan bepaalde specifieke eisen van groepshuisvesting (waaronder de 1,3 m² aaneenge-

sloten dichte vloer per zeug). Men is aangekondigd dat een last onder dwangsom (LOD) zal worden opgelegd bij herinspectie als de situatie niet hersteld is. De herinspecties worden deze maand uitgevoerd. Een zelfde aankondiging is gedaan naar alle andere bedrijven die – op basis van de beschikbare informatie – qua naleving een mogelijk risico vormden maar die niet in 2012 zijn bezocht.

Deze aankondiging maakt het mogelijk om direct een LOD op te leggen indien bij inspectie op deze bedrijven na 1 januari 2013 blijkt dat sprake is van een overtreding van de groepshuisvestingseis. Gepland is dat de hiervoor bedoelde bedrijven de komende tijd worden bezocht. Alle bedrijven die bij inspectie blijken geen groepshuisvesting conform de Europese eis te hebben, wordt een LOD opgelegd met een hersteltermijn van een maand. De zeughouder heeft dan kort de tijd om alsnog te gaan voldoen aan de groepshuisvestingseis danwel te besluiten het zeughouderijbedrijf te sluiten.

De hoogte van de LOD is zodanig dat deze een afschrikwekkend effect heeft en dus het gewenste gedrag, naleving van de groepshuisvestingseis, bevordert. Gelet hierop zal naar verwachting het merendeel van de bedrijven op korte termijn, maar uiterlijk eind maart a.s. aan de eis voldoen. Mocht in een incidenteel geval de oplegging van een LOD niet leiden tot tijdig herstel, dan zal de dwangsom worden verbeurd en zullen verdere bestuurs- en strafrechtelijke maatregelen worden genomen om dit bedrijf te dwingen aan de huisvestingseisen te voldoen of te stoppen met de bedrijfsvoering.

Internationaal speelveld

De Europese Commissie heeft voorbereidingen getroffen voor het opleggen van een ingebrekestelling aan lidstaten indien zij op korte termijn niet kunnen aangeven alle drachtige zeugen in groepen te hebben gehuisvest. Diverse lidstaten, waaronder ook Nederland, hebben een brief ontvangen waarin verzocht wordt om informatie over de stand van zaken. Nederland heeft de Europese Commissie bericht over de hiervoor aangegeven handhavingsaanpak en benadrukt dat het daarmee haar verplichtingen nakomt.

Waterbad vleeskuikens

Het waterbad is een wereldwijd gebruikte methode voor het bedwelmen van vleeskuikens op het slachthuis. Onderzoek heeft aangetoond dat het waterbad als bedwelmingmethode van vleeskuikens niet voldoet omdat effectieve bedwelming met deze methode zonder aantasting van de vleeskwaliteit niet goed mogelijk is. Daarop is in overleg met de vereniging van de Nederlandse pluimveeverwerkende industrie (NEPLUVI) besloten om het waterbad als bedwelmingmethode voor vleeskuikens in Nederland uit te faseren.

Het elektrisch alternatief, de head only-methode, is na enkele aanloopproblemen sinds september 2012 praktijkrijp. In verband met de benodigde tijd voor het bestellen en plaatsen is door de toenmalige staatssecretaris besloten om niet vooruit te lopen op de nieuwe Verordening (EG) nr. 1099/2009 inzake de bescherming van dieren bij het doden en de elektrische waterbadparameters niet meer in 2012 aan te scherpen en uitstel tot 1 januari 2013 te verlenen.

De verordening is vanaf 1 januari 2013 van kracht. In de verordening zijn de elektrische waterbadparameters aangescherpt tot het niveau dat zorg draagt voor een effectieve bedwelming van het grootste deel van de dieren.

Om er zorg voor te dragen dat de dieren effectief worden bedwelmd en productschade te voorkomen zijn de slachterijen vanaf september hard bezig de waterbaden daar waar nodig te vervangen. Volgens de inventarisatie van Nepluvi zijn van de 18 bedrijven met een waterbad vier bedrijven overgeschakeld op de CO² en één bedrijf op de head only bedwelming. Zeven bedrijven hebben een bestelling geplaatst voor CO² bedwelmingsapparatuur en drie bedrijven voor de head only-methode. Alle bestelde bedwelmingsapparatuur zal in de loop van het eerste kwartaal van 2013 geplaatst zijn. Zolang het waterbad nog in gebruik blijft zullen vanaf 1 januari 2013 de aangescherpte parameters uit de verordening toegepast moeten gaan worden. De NVWA ziet hierop toe, rekening houdend met de rechterlijke uitspraak inzake het gebruik van de meetkip. Drie bedrijven hebben aangegeven het waterbad te blijven gebruiken en geen problemen te ondervinden van de aangescherpte parameters. Dit in verband met de diersoorten eenden en uitgelegde leghennen die hier geslacht worden en waarbij het optreden van spierbloedingen van minder belang is.

Verbod op de legbatterij

In Nederland is sinds september 2012 geen enkel bedrijf meer waar nog leghennen in legbatterijen worden gehouden. De Europese Commissie heeft de (pre-)infractiezaak die zij richting Nederland had opgestart op 21 november 2012 geseponeerd. Nederland voldoet aan haar Europese verplichtingen.

Volgens de laatst beschikbare informatie, van begin december 2012, worden er in de EU alleen in Italië en Griekenland nog leghennen in legbatterijen gehouden. De Europese Commissie heeft tegen deze lidstaten een ingebrekestellingprocedure ingesteld. In alle overige lidstaten is geen sprake meer van deze vorm van houderij.

De staatssecretaris van Economische Zaken,
S.A.M. Dijkema